

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ШКІЛЬНОГО АВТОБУСА

Сьогодні, під час освітньої реформи, а саме, створення Нової української школи та децентралізації освіти, постає питання підвищення рівня якості освітніх послуг. Вони повинні бути якісними та, що не менш важливо, доступними для усіх [1]. Перевезення учнів та вчителів, які проживають у сільських районах поза межами пішохідної відстані від шкіл, до місця навчання та додому мають бути належним чином організовані та є важливою складовою освітніх послуг. Закон України «Про Освіту» регулює багато аспектів надання освітніх послуг, включаючи дорогу до школи [2].

Залежно від існуючої інфраструктури, логістики та фінансової платоспроможності місцеві органи влади обирають найбільш вигідний та зручний спосіб перевезення учнів і викладачів. Використовують шкільні автобуси (приватні або спонсорські), транспортні засоби, орендовані у суб'єктів господарювання або у рад відповідних адміністративно-територіальних одиниць, для перевезення учнів може використовуватися громадський транспорт.

Шкільний автобус – це спеціальний транспортний засіб для регулярного транспортування дітей та педагогічних працівників за встановленим маршрутом та розкладом, з посадкою та висадкою у запланованих зупинках за маршрутом до місць навчання та додому [2].

Переваги використання шкільного автобуса у тому, що він спеціально обладнаний для учнів, постійно їздить за маршрутом, встановленим для перевезення дітей та вчителів, завжди доступний їм, окрім регулярного щоденного транспортування до школи та назад, може бути використаний для перевезення дітей на позакласні заняття, екскурсії, спеціальні заходи, спортивні змагання, учнівські олімпіади, ЗНО тощо.

Серед недоліків можна назвати позапланові витрати, оскільки експлуатація транспортних засобів вимагає як поточних, так і періодичних витрат на технічне обслуговування, передбачає страхові внески (на транспортний засіб і водія), витрати на паливо (які можуть змінюватися протягом року), планове обслуговування, мастильні матеріали, заробітну плату водія (у тому числі і в період відпусток), незаплановані витрати. Також необхідне належне місце для паркування автобуса, його обслуговування та необхідні умови для підготовки транспортного засобу до рейсів, проведення щоденного медичного огляду водія. Такі обов'язки покладаються на утримувача автобуса – на місцеве управління освіти чи директора школи.

Для прикладу, у Нідерландах школярів перевозять у сучасних, комфортабельних та надійних автобусах з пасками безпеки, обов'язковими для всіх пасажирів. Кожен автобус оснащений кондиціонером, вогнегасником, системою мобільного зв'язку. У кожному автобусі працює система відстеження GPS з індивідуальними картками учнів. Ці картки відстежують, коли учні сідають і виходять з автобуса, фіксуючи дату та час посадки та відправлення. Усі діти мають посвідчення особи, що дозволяє відстежувати їхні подорожі.

Шкільний автобус є найбезпечнішим видом наземного транспорту у США. Він набагато безпечніший за автомобіль, вантажівку, громадський автобус чи поїзд. Шкільні автобуси розроблені та виготовлені спеціально для безпеки та захисту учнів-пасажирів. Виробники повинні дотримуватися безлічі федеральних стандартів та засвідчувати, що кожен шкільний автобус відповідає усім державним стандартам. Пасажири сидять вище, ніж у транспортних засобах середнього розміру, сидіння розміщені ближче одне до одного, аніж у більшості транспортних засобів, щоби додатково створити розділену зону безпеки. Учні початкових класів розміщуються утрьох на одному місці, а учні середніх класів сидять удвох. Таке скупчення забезпечує додаткову безпеку, оскільки учні не можуть рухатися далеко від свого місця. Близько 25 мільйонів учнів усієї країни починають і закінчують свій день поїздкою на шкільному автобусі, тому питання безпеки шкільного автобуса є важливим.

Також перевезення школярів залежить від професійної роботи водія шкільного автобуса. Безпека кожної дитини безпосередньо пов'язана із підготовкою, навичками та рішеннями водія.

Шкільний автобус і в Україні повинен стати найбезпечнішим транспортним засобом на дорозі. Організація перевезення учнів шкільними автобусами повинна відбуватися відповідно до чинних нормативно-правових актів України щодо безпеки дорожнього руху, перевезення пасажирів на автобусах, зокрема Закону України «Про дорожній рух», Закону України «Про автомобільний транспорт» та правил надання послуг автомобільним транспортом. Україна може удосконалити організацію перевезення учнів автобусами, перейнявши досвід зарубіжних країн, зокрема США та Нідерландів.

Список використаних джерел

1. Іванечко Н.Р. Особистість і поведінка споживача транспортних послуг: монографія / за заг. наук. ред. Т.М. Борисової, Г.Л. Монастирського. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 220 с. URL : http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/37699/1/%21%21%21Monograf_2019_Tema.pdf#page=60 (дата звернення: 25.04.2020).
2. Закон України «Про освіту» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.